

Prästlönetillgångarna i Skara stift
Org nr 855900-6369
Diarie NR: ED2017-76

Årsredovisning för räkenskapsåret 2016

Egendomsnämnden avger följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	12
- balansräkning	13
- förändringar i eget kapital	15
- kassaflödesanalys	16
- noter	17

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Skara stift, egendomsnämnden avger härmed följande årsredovisning för förvaltningen av prästlönetillgångarna i Skara stift (855900-6369) för räkenskapsåret 2016.

Information om verksamheten

Verksamhetens historik och syfte

Ursprunget till den kyrkliga egendomen har en lång historik. För att en socken skulle få sig en präst tilldelad, ålades bönderna att bygga en kyrka med tillhörande prästgård. Med syfte att sörja för prästens underhåll ålades bönderna att till kyrka och prästgård också lägga till mark. Vid försäljning av prästlönefastigheter ska köpeskillingen fonderas i prästlönefonden. Prästlönetillgångarna utgörs därmed av prästlönefastigheter och prästlönefond.

Prästlönetillgångarnas rättsliga ställning

Prästlönetillgångarna har genom århundraden betraktats som självägande stiftelseliknande rättssubjekt. I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000 har det klarlagts i lag att prästlönetillgångarna ska förvaltas som självständiga rättssubjekt. Den rättsliga synen på prästlönefastigheterna har därmed inte ändrats sedan tillkomsten. Fastigheterna saknar därmed lagfart men har inskrivningen "*Prästlönetillgång, Svenska kyrkan*".

Prästlönetillgångarna är därmed till sin karaktär lik avkastningsstiftelser. Stiftelselagen kan dock inte tillämpas. Genom att endast avkastningen får användas skall det garantera att förmögenheten, utgörs av prästlönefastigheter och prästlönefonden, skall bli bestående över tid. Prästlönefondens kapitalvärdesskydd sker genom krav på årlig värdesäkring. Prästlönefastigheterna antas därmed vara värdeskyddade genom att fastighetspriserna följer den allmänna prisutvecklingen i marknaden för såväl jordbruksmark som skogsmark.

Förvaltningsuppdraget

Förvaltningsmålet är angivet i kyrkoordningen. Enligt kyrkoordningen är prästlönetillgångarnas ändamål att "*bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse*" (46 kap, 1 §). Vidare i kyrkoordningen står det att "*Prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar* (46 kap, 3 §). Vinsten ifrån förvaltningen utbetalas med 50% till församlingarna och med 50% som särskild utjämningsavgift till Skara stift.

Förvaltning av prästlönetillgångarna

Enligt Svea rikes lag 1998:1591 ska prästlönetillgångarna förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Genom kyrkoordningen, kap 46 §2 har trossamfundet Svenska Kyrkan delegerat förvaltningsuppdraget till respektive stift. Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning och får utfärda särskilda bestämmelser om förvaltningen. Stiftsfullmäktige i Skara stift har, liksom åtta andra stift, utsett en Egendomsnämnd som har ansvaret att förvalta prästlönetillgångar. Prästlönetillgångarna består av tre olika resultatenheter; skog, jord och finansiella placeringar. Förvaltningen av prästlönetillgångarna ska bära sina egna

SC

förvaltningskostnader.

Avkastning och ändamål

De församlingar och pastorat som prästlönetillgångarna har sitt ursprung ifrån, har andel i avkastningen enligt definierade andelstal. Andelstalsägarna har rätt till minst hälften av avkastningen, resterande del ingår som del av det inomkyrkliga utjämningsystemet som en särskild utjämningsavgift. Stiftsfullmäktige fastställer utdelningens storlek och fördelning.

Förvaltnad areal

Under 2016 gjordes en intern utredning av arealen i förvaltningen för att bl.a. säkerställa den areal som kommunicerats med Länsstyrelsen gällande markbalans för förvärvstillstånd. Där framkom att vid utgången av 2016 uppgick förvaltningens landareal till 38.021 ha. Den produktiva skogsmarken uppgick till 25.406 ha, impedimentsmarken till 1.790 ha och jordbruksmarken till 9.624 ha. Därtill kommer 1.202 ha övrig mark som framförallt består av vägar, kraftledningsgator, täkter, gårdsplaner och tomter. I arealen för produktiv skogsmark ingår även avsättningar i form av naturreservat (199 ha) och stiftsreservat. Likaså berörs en del av jordbruksmarken av avsättning i form av naturreservat (171 ha). Skogen förvaltas med egen personal men gallring och slutavverkning samt en del av skogsvården genomförs med hjälp av fristående entreprenörer. All jordbruksmark upplåts genom gårds- och sidojordsarrenden.

Finansiella placeringar

Mål för prästlönefondens förvaltning, bestämmelser om tillgångsfördelning, tillåtna finansiella instrument, etiska restriktioner och riskkontroll finns angivna i en av stiftsfullmäktige beslutad placeringspolicy som gäller fr.o.m. januari 2014. De etiska restriktionerna är liktydiga med den på Svenska kyrkans centrala nivå. Förvaltningens finansiella placeringar sker i utvalda värdepapper men i enlighet med gällande placeringspolicy. Den normala allokeringen mot olika tillgångsslag är 70 % placerat mot fonder och aktier, 20 % placerat mot räntebärande papper samt 10 % placerat mot alternativa investeringar.

Resultat och ställning per rörelsegrän

Skog

Under 2016 avverkades det totalt 112.700 m³fub (136.600 m³fub). Gallringsandelen utgjordes av ca 23 % (28 %) av den totala volymen. Den försålda volymen uppgick till 117.500 m³fub (133.800 m³fub) med hänsyn tagen till lagerförändring.

Årets resultat blev 51,9 Mkr (47,0 Mkr).

Jord

Årets resultat blev 25,8 Mkr (31,5Mkr).

Finansiella placeringar

Årets resultat blev 5,1 Mkr (1,3 Mkr).

SC

Väsentliga händelser under räkenskapsåret 2016

Skog

Trots geopolitisk osäkerhet så har konjunkturläget och produktionstakten inom svensk skogsindustri varit stabil med relativt hög och god efterfrågan för olika skogsindustriella huvudprodukter, d.v.s. sågade trävaror, avsalumassa, förpackningar, hygienprodukter och kraftpapper. Tyvärr fortsätter den långsiktigt negativa trenden med lägre efterfrågan för tidningspapper och grafiskt papper.

Virkesmarknaden har därmed varit balanserad under 2016 men tidvis erbjudit problem i form av mindre stormar, besvärliga produktionsförutsättningar under vår och höst samt produktions- och mottagningsproblem hos kundernas industrier, t.ex. vid uppstarten och intrimningen av Värö bruk. Störningar som i backspegeln egentligen är ganska normala i virkesmarknaden men oväntade då de "de facto" uppstår i virkesflödet, från "stubbe till industri". Ett tydligt exempel för PLTiSS var stormen Helga i december 2015 som stormfällde virke motsvarande ca 25% av den budgeterade årsproduktionen för Norra skogsdistriktet. Städning efter stormar tar mer tid, är riskfyllt och mer kostsamt.

PLTiSS:s marknadsstrategi är att som relativt liten leverantör, hålla emot prispressen neråt i virkesförhandlingarna genom att leverera ett mervärde till kunder genom kundorderstyrd virkesproduktion som präglas av hög och jämn kvalitet, god leveransprecision samt hög grad av flexibilitet mot förändrade kundbehov.

Sågtimmer

Svenska sågverk är starkt exportberoende då ca 70 % av produktionen exporteras. En stor del av produktionen avsåts dock i Sverige. 2016 har präglats av en stark byggkonjunktur som drivs fram av god efterfrågan på bostäder och låga räntor. Positivt är att Europamarknaden har varit god med relativt hög byggaktivitet och att exporten av trävaror till Kina har en hög tillväxttakt med ca 40 % 2016 jämfört med 2015.

Relativt hög produktionstakt för svenska sågverk har inneburit en hög och stabil efterfrågan på sågtimmer av gran men något lägre efterfrågan på sågtimmer av tall, kopplat till relativt svag marknad för sågade trävaror, t.ex. till Egypten.

Uppgjorda virkesavtal och leveransplaner för sågtimmer har under 2016 i princip följt vår budget. Under våren 2016 lades rotposter ut i virkesmarknaden. Tyvärr blev anbudspriserna för rotposterna för låga innebärande att dessa snabbt konverterades och såldes enligt affärsformen "stampriser" till Södra Skogsägarna, en relativt ny affärsmodell som är intressant för såväl säljare som köpare i virkesmarknaden.

Massaved

Processen att ställa om skogsindustrin i Sverige och utomlands pågår, innebärande minskad produktion av grafiskt papper, t.ex. tidningspapper, men högre produktion av förpackningar, hygienprodukter och kraftpapper. Exempel är att svensk massaindustri har fortsatt att öka sina

SC

leveranser under 2016 med ca 0,6 % men minskningen av pappersproduktion är 0,6 %, primärt kopplat till grafiskt papper.

PLTiSS:s leveranser har följt uppgjorda virkesavtal och leveransplaner på ett tillfredställande sätt men i vissa perioder har det varit svårt att leverera massaved p.g.a. överlager och därmed tillfälliga leveransbegränsningar och kvoteringar vid mottagande skogsindustrier och virkesterminaler, t.ex. vid uppstarten och intrimningen av Värö bruk under hösten 2016. Efterfrågan under senare delen har dock ökat, primärt kopplat till att Värö bruk fick upp produktionstakten. Bilvägslager av massaved vid årsskiftet 2016/17 var därmed säsongsmässigt låga.

Energisortiment

Marknadspriserna för energi, i princip oavsett energislag, är låga vilket också påverkar utbudet av energisortiment. De senaste årens milda vintrar, med något lägre förbrukning, har bidragit till ett överskott av energisortiment vilket resulterar i negativ prispress. En hög produktionstakt för svenska sågverk genererar också högt utbud av biprodukter som flis och spån vilka direkt konkurrerar med skogsbränsle i en energimarknad präglad av mindre överutbud.

PLTiSS:s leveranser av energisortiment har följt uppgjorda avtal och leveransplaner på ett bra sätt och vi har till och med fått igenom smärre prishöjningar genom tecknandet av nya avtal mot nygamla kunder. Under sen höst och tidig vinter har efterfrågan, ökat primärt kopplat till kortare och längre köldperioder, vilket är positivt.

Balanserad virkesmarknad

Virkesmarknaden under 2016 har varit välbalanserad, men tidvis problem med för stort utbud, ställt mot behovet och därmed operativa kvoteringar och begränsningar när det gäller leveransplaner och -kvoter för alla sortiment. Det totala leveransutfallet för helåret, samt intäktsnivån, ligger väldigt nära budgeterad nivå för 2016 så sammanfattningsvis var 2016 ett bra virkes och skogsår.

Jord

Stiftet bedriver ingen egen jordbruksverksamhet utan upplåter hela innehavet på arrende. Upplåtelseformen innebär, enligt arrendelagen, rätt för arrendatorn att med nästan oinskränkt brukningsrätt sköta egendomen utan någon inblandning av jordägaren. I praktiken måste många frågor ändå lösas gemensamt.

Förvaltningsarbetet präglas av dagliga kontakter i frågor rörande investeringar och underhållsåtgärder, arrendeförhandlingar, syner och besiktningar, upphandlingsarbete, köp- och försäljningsaktiviteter, fastighetstaxering, fastighetsskatt, försäkringsfrågor med mera.

Under 2016 har ytterligare 4 st gårdsarrenden avslutats genom att arrendatorn har slutat eller genom att gårdar har sålts, antalet gårdsarrenden har nu minskat till 52 st. Då prispressen är hård på mjölkproduktionen har ytterligare 4 st producenter slutat. Kvar är nu 8 st mjölkproducenter varav 4 st är ekologiska. Strukturarbetet fortsätter mot större och effektivare driftsenheter med förbättrad konkurrenskraft.

SC

I mars 2016 genomfördes en arrendatorsdag med god uppslutning där bl.a. försäkringar samt framtiden inom jordbruket diskuterades.

2016 års skörd blev bra, men priserna föll, då världslagren för spannmål är mycket stora. Årets investeringar har fördelats på byggnader, byggnadsinventarier och markanläggningar. En större investering har gjorts på fastigheten Åsen 7:1 där en maskinhall har byggts för att täcka behoven i arrendatorns verksamhet. På fastigheten Skälvum 2:1 har investerats i en torkanläggning. Av avsatta medel för investeringar har även en stor del använts till täckdikning, vilket blir allt viktigare när klimatförändringen gör att regnet faller allt häftigare.

Finansiella placeringar

Inledningen av 2016 präglades av osäkerhet gällande t.ex. Kinas svaga makroekonomiska utveckling, snabbt fallande och mycket låga oljepriser, bankkris i Tyskland med Deutsche Bank, extremt låga marknadsräntor (reporänta -0,5 %) samt låg inflation. Fr.o.m. februari steg börskurserna generellt på världens börser fram till att valutgången i Englands omröstning om "Brexit" 23 juni blev känd vid midsommartid. Börskurserna sjönk därmed snabbt med en djupdykning på ca minus 8 %. Börskurserna har under hösten stigit kraftigt, speciellt under senhösten efter det amerikanska presidentvalet 8 november. Volatiliteten, d.v.s. börsens upp och nedgång har varit kraftig under 2016 med en skillnad mellan högsta och lägsta notering för t.ex. *OMX Stockholm 30* på ca 25 %. Den globala tillväxten beräknas trots finansiell och politisk oro uppgå till nästan 3 % under 2016 vilket ligger något högre än tillväxten 2015.

Under 2016 har det genomförts en månadsvis uppföljning av de finansiella placeringarna. Månadsrapporten publiceras löpande digitalt på Egendomsnämndens samverkansrum. Månadsrapporten används t.ex. för att följa upp och analysera avkastning och risk samt indikera när det är läge att re balansera enligt gällande placeringspolicy.

Årets avkastning från finansiella placeringar, bestående av utdelningar och räntor, uppgick till 2,2 Mkr (1,4 Mkr) vilket motsvarar en direktavkastning på 1,1 %.

Med syfte att realisera en finansiell vinst togs beslutet i november att avyttra innehavet i Swedbank Robur Talenten Aktiefond. Årets realisationsvinst uppgår till 3,4 Mkr (0 Mkr) vilket motsvarar en totalavkastning på finansiella placeringar med 3,5 %.

Försäljning och inköp av fastigheter

Fastighetsaffärer som är påbörjade under 2016 men som inte är färdigbetalda eller registrerade under 2016 överflyttas till verksamhetsår 2017.

Försålda fastigheter

8 st (26 st) fastighetsaffärer har genomförts under 2016. 3 st (10 st) fastighetsaffärer avser bostadshus och ekonomibyggnader, utav dessa avser 2 st arrendegårdar i sin helhet och 1 st (4 st) fastighetsaffärer avser bostadshus på befintliga gårdsarrenden. Den försålda arealen uppgår totalt till ca 258 ha (297 ha).

GC

Inköpta fastigheter

6 st (5 st) fastighetsaffärer har genomförts under perioden avseende mark. Inga byggnader har köpts in under år 2016. Inköpt areal uppgår till 316 hektar (38 hektar).

Miljö

Prästlönetillgångarna i Skara stift bedriver enligt miljöbalken ingen tillstånds- eller anmälningsskyldig verksamhet.

Skogsbruket är sedan år 2008 certifierat enligt FSC®, PEFC™, dubbelcertifierade. Förutom den generella naturhänssynen som tas i den dagliga skogsverksamheten har 2.275 hektar produktiv skogsmark avsatts med hänsyn till naturvård vilket motsvarar cirka 9 %.

Skogscertifieringen innebär att förvaltningen har ett långsiktigt perspektiv med syfte att bedriva ett ekonomiskt livskraftigt, miljöanpassat och socialt ansvarstagande skogsbruk. För att samordna arbetet med att upprätthålla certifieringen av svenska kyrkans prästlönetillgångar har den ideella föreningen *Svenska kyrkans skogscertifiering* (SKSC) bildats. Föreningens uppgift är att säkerställa medlemmarnas certifiering av respektive skogsbruk enligt FSC® (licensnummer SKSC: FSC-C014110) och PEFC™ (Programme for the Endorsement of Forest Certification) samt att erbjuda församlingsskogar PEFC™ certifiering. Som paraplyorganisation för gruppcertifikat enligt PEFC är föreningens ledningssystem certifierat i enlighet med ISO 14001, och arbetssätten inom ramen för detta tillämpas inom hela föreningen.

Växande skog upptar stora mängder koldioxid (Co2) ur luften som binds i virkesförrådet. En ökad skogsproduktion och ett ökat användande av skogsprodukter motverkar effekten av utsläppen av växthusgaser genom att binda kol i biomassa. Ett aktivt, ansvarsfullt långsiktigt skogsbruk och skogsindustri är därmed en viktig klimatfrämjande verksamhet. Genom att virkesuttaget är lägre än virkesförrådets tillväxt binds Co2 genom virkesförrådets tillväxt.

Under 2016 har virkestransporter, från skogsbilväg till skogsindustrier och virkesterminaler till stor del utförts med virkesbilar som använder HVO som alternativt bränsle. HVO står för ”Hydrogenated Vegetable Oil” och är en förnybar drivmedelskomponent som kan blandas i diesel eller ersätta diesel i dieselmotorer. HVO som bränsle minskar klimatpåverkan kraftigt genom att utsläppet av fossilt Co2 reduceras med 90 %. Vi avser att under 2017 fortsätta och utvärdera pilotförsöken i fält genom att i större utsträckning använda HVO hos utvalda entreprenörer och skogsmaskiner.

Inom jordbruket är varje enskild arrendator ansvarig för gårdens totala verksamhet. Egendomsförvaltningen informerar arrendatorerna i aktuella miljöfrågor. Vi har fortsatt vårt arbete med att projektera flera våtmarker. Ett 10-tal objekt är framtagna för vidare projektering och anläggning. Syftet med våtmarkerna är att bromsa läckaget av växtnäringsämnen vidare ut i vattendragen samt förbättra den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet.

SC

Framtida utveckling av verksamheten

Skog

Med målet att effektivisera förvaltningen och därmed förstärka förutsättningarna för såväl förbättrad direktavkastning som totalavkastning, bedrivs ett antal utvecklingsaktiviteter och förbättringsprojekt. Projekten genomförs i nätverk med t.ex. Skogforsk och andra skogliga förvaltningar. Utvecklingsarbetet bedrivs utifrån två övergripande visioner. Vision ett innebär att den skogliga planeringsprocessen ska bli effektivare med högre precision och kvalitet genom att arbetsprocesserna får ett förbättrat digitalt stöd för ständiga förbättringar med fältanpassade, integrerade och mobila informationssystem. I praktiken innebär det t.ex. att digitala traktunderlag kan framställas direkt ute i fält och kommuniceras digitalt och mobilt till våra entreprenörers maskindatorer. Vision två innebär att såväl skördare, skotare som virkesbilar blir mobilt uppkopplade i en digital drivningskedja. Detta innebär att maskinerna kan ta emot planeringsunderlag och styrinstruktioner digitalt och mobilt ut till fordonsmonterade datorer och läsplattor. Kontrollen av den dagliga produktionen förbättras genom tydligare uppföljning av produktion, leveranser och virkeslager i skog och vid bilväg.

Jord

Förvaltningens strategiska mål är att reducera antalet fastigheter men öka driftstorleken. Genom aktivt strukturarbete följer förvaltningen en trend mot rationellare och större driftsenheter oavsett produktionsform. Fastighetsinnehavet kommer därmed bli mer koncentrerat till slättbygderna.

Ett annat strategiskt mål är att förvaltningen skall bidra till omställningen av energisystemen från fossilberoende till biobränslen genom att under året driftsätta en solcellsanläggning på en av Prästlönetillgångarnas gårdar. Implementering av IT-systemet Fagus kommer på sikt även att innefatta förvaltningen av jordbruksfastigheter då Fagus har komponenter som stödjer t.ex. digital karthantering och uppläggning och administration av olika typer av upplåtelser och avtal.

Finansiella placeringar

Under 2017 genomförs det en översyn och vid behov en revision av gällande placeringspolicy utifrån förändrade finansiella förutsättningar, t.ex. låga marknadsräntor. I översynen kommer det även ingå en analys av allokeringsstrategin mot olika tillgångsslag då frågan är om denna är optimal utifrån förvaltningsuppdraget och förändrade förutsättningar, t.ex. låga marknadsräntor och stigande fastighetspriser.

SC

Organisation

Inom förvaltningen pågår det ett förändringsarbete som skall resultera i högre kvalitet och förbättrad produktivitet genom ökat inslag av teamarbete i olika arbetsprocesser och i olika typer av förbättringsprojekt. Ett exempel är implementering av informationssystemet FAGUS som på sikt även kommer att implementeras i hela förvaltningen, d.v.s. både jord och skog inklusive uppläggning och administration av olika typer av upplåtelseavtal.

Resultat och ställning

Förvaltningen av Prästlönetillgångarna i Skara stift har för år 2016 givit ett resultat av 68.929 tkr inklusive realisationsvinster om 20.090 tkr och andra icke utdelningsbara intäkter om 3.389 tkr. Dessa intäkter av fast egendom får inte delas ut utan skall läggas till prästlönefondens kapital. Avskrivning utöver plan och avsättning till periodiseringsfond har gjorts med 488 tkr respektive 8.100 tkr. Värdesäkring av prästlönefondens kapital, enligt kyrkoordningen 46 kapitlet 11§, har skett med 2.620 tkr motsvarande KPI för december år 2016.

Årets förändring av utdelningsbart resultat uppgår till 42.830 tkr. Totalt finns ett ackumulerat utdelningsbart resultat på 92.094 tkr.

Nuvarande inkomstskatt för juridiska personer är 22 %. Vid en framtida upplösning av nuvarande obeskattade reserver på 31.779 tkr kommer det utdelningsbara resultatet att öka med 24.788 tkr.

Konsolideringstaket i den samlade förvaltningen uppgår till 105.258 tkr och motsvarar cirka två års utdelning. Konsolideringstaket utnyttjas till 63 % (69 %).

30

Flerårsjämförelse

Uppgifterna för 2012 i flersårsöversikten har ej räknats om vid övergång till K3-regelverket, med hänvisning till K3 p.35.3 och 35.32.

	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014*</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Rörelsens intäkter, Mkr	126,8	134,1	120,4	115,4	111,0
varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter, Mkr	20,1	17,2	2,3	9,9	8,6
Årets resultat, Mkr	68,9	58,8	72,7	64,1	57,0
Förslag till utdelning, Mkr	55,0	50,0	60,0	50,0	45,0
Balansomslutning per bokslutsdag, Mkr	1 240,8	1 212,5	1 195,7	1 175,5	1 153,2
Nyckeltal per rörelsegren					
Vinstmarginal, skog	% 55,3	52,8	57,9	48,4	52,4
Vinstmarginal, jord	% 82,4	76,7	78,5	63,5	60,0
Vinstmarginal, fond	% 78,4	74,9	93,7	55,3	71,6
Vinstmarginal förvaltade tillgångar	85,2	71,1	67,6	52,6	57,7
Direktavkastning, skog	% 2,3	2,6	2,5	2,0	2,3
Direktavkastning, jord	% 3,5	3,2	3,3	2,6	2,3
Direktavkastning, fond	% 1,1	1,1	22,5	1,5	3,3
Direktavkastning förvaltade tillgångar	2,5	2,7	3,5	2,1	2,5
Totalavkastning, skog	% 2,9	2,6	2,3	1,8	1,9
Totalavkastning, jord	% 4,2	5,1	2,5	1,9	2,7
Totalavkastning, fond	% 3,5	1,1	22,5	15,8	13,2
Totalavkastning förvaltade tillgångar	3,2	3,2	3,2	2,6	2,7
Marknadsvärden förvaltade tillgångar,					
Mkr**					
Skog	1 797	1 791	1 788	1 617	1 614
Jord	607	617	616	637	642
Fond	159	149	86	123	122
Summa marknadsvärde, Mkr	2 563	2 557	2 490	2 377	2 378

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.

Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

*Under 2014 har omtaxeringar skett av ett stort antal fastigheter. Marknadsvärden för skog och jord baseras på taxeringen 2014 och uppgår till totalt 2.404 Mkr varav skog utgör 1.788 Mkr och jord 616 Mkr.

**Marknadsvärdet för skog, jord och övriga fastigheter är för åren 2012-2016 lika med taxeringsvärdet uppräknat med 1,33.

SC

Förslag till vinstdisposition

Till stiftsfullmäktiges förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	49 263 886
Årets disponibla resultat	42 830 226
kronor	92 094 112

Disponering av vinstmedlen

Till församlingarna utdelas	27 500 000
Till stiftet som särskild utjämningsavgift	27 500 000
Återstående medel överförs i ny räkning	37 094 112
kronor	92 094 112

En långsiktigt jämn utdelningsnivå eftersträvas. Totalt finns ett ackumulerat utdelningsbart resultat efter utdelning av 2016 års resultat uppgående till 37.094 tkr.

SC

Resultaträkning	Not	2016	2015
Rörelsens intäkter	2		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	3, 4	100 887	113 743
Intäkter prästlönefond	5	5 546	1 780
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		20 090	17 258
Övriga rörelseintäkter		600	1 070
Förändring av lager		-291	291
		<u>126 832</u>	<u>134 142</u>
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-18 410	-20 624
Kostnader för inhyrd personal	6	-9 740	-10 469
Övriga externa kostnader	4, 7	-10 252	-17 619
Avskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	8	-5 633	-5 600
		<u>-44 035</u>	<u>-54 312</u>
Summa rörelsens kostnader			
		-44 035	-54 312
Rörelseresultat		82 797	79 830
Resultat från finansiella poster	9		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		716	1 158
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1	-
		<u>715</u>	<u>1 158</u>
Summa resultat från finansiella poster		715	1 158
Resultat efter finansiella poster		83 512	80 988
Bokslutsdispositioner	10	-8 588	-18 191
Skatt på årets resultat	11	-5 995	-4 037
		<u>-14 583</u>	<u>-22 228</u>
Årets vinst		<u>68 929</u>	<u>58 760</u>
Årets resultat enligt resultaträkningen		68 929	58 760
Värdesäkring enligt KO 46:11		-2 620	-
Omföring av realisationsresultat fastighet, enligt KO 46:10		-20 090	-17 258
Omföring av icke utdelningsbara intäkter		-3 389	-3 746
		<u>-26 099</u>	<u>-21 004</u>
Årets disponibla resultat		<u>42 830</u>	<u>37 756</u>

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt ovan.

SC

Balansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>			
Stödrätter	12	27	106
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Prästlönefastigheter	13	928 293	908 858
Inventarier	14	1 223	626
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	5 720	11 012
		935 236	920 496
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Prästlönefondsmedel	16	156 742	144 787
Summa anläggningstillgångar		1 092 005	1 065 389
Omsättningstillgångar			
<u>Varulager m m</u>			
Virkeslager		504	795
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		13 733	17 251
Aktuella skattefordringar		3 181	4 167
Övriga kortfristiga fordringar		6 824	5 635
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	5 333	5 747
		29 071	32 800
<u>Kassa och bank</u>		119 273	113 366
Summa omsättningstillgångar		148 848	146 961
Summa tillgångar		1 240 853	1 212 350

gc

Balansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<u>Bundet eget kapital</u>			
Prästlönefastighetskapital		934 013	919 870
Prästlönefondskapital		156 742	144 787
		<u>1 090 755</u>	<u>1 064 657</u>
<u>Fritt eget kapital</u>			
Balanserat resultat		49 264	61 508
Årets disponibla resultat		42 830	37 756
		<u>92 094</u>	<u>99 264</u>
Summa eget kapital		<u>1 182 849</u>	<u>1 163 921</u>
Obeskattade reserver	18	<u>31 779</u>	<u>23 191</u>
Avsättningar	19		
Avsatt till skogsvård		<u>7 949</u>	<u>7 788</u>
Summa avsättningar		<u>7 949</u>	<u>7 788</u>
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		74	-
Leverantörsskulder		6 753	7 347
Övriga kortfristiga skulder		4 070	2 840
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	<u>7 379</u>	<u>7 263</u>
Summa kortfristiga skulder		<u>18 276</u>	<u>17 450</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>1 240 853</u>	<u>1 212 350</u>

SC

Förändringar i eget kapital

	<u>Prästlöne- fastighetskapital</u>	<u>Prästlöne- fonds- kapital</u>	<u>Balanserat resultat</u>	<u>Disponibelt årsresultat</u>
Eget kapital 2015-01-01				
Ingående balans	918 728	124 925	51 436	70 072
Omföring av fg års resultat	-	-	70 072	-70 072
Köp/försäljning prästlönefastighet	3 639	-3 639	-	-
Omföring avskrivning fastighet	-5 047	5 047	-	-
Omklassificeringar	2 550	-2 550	-	-
Årets resultat	-	-	-	58 760
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>				
omföring av realisationsvinst				
(förlust) fastighet	-	17 258	-	-17 258
omföring av övriga icke				
utdelningsbara intäkter avs				
fastigheter	-	3 746	-	-3 746
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till församling/pastorat	-	-	-30 000	-
Särskild utjämningsavgift till				
stiftet	-	-	-30 000	-
Utgående balans 2015-12-31	919 870	144 787	61 508	37 756
Ingående balans 2016-01-01	919 870	144 787	61 508	37 756
Omföring av fg års resultat	-	-	37 756	-37 756
Köp/försäljning prästlönefastighet	19 447	-19 448	-	-
Omföring avskrivning fastighet	-5 304	5 304	-	-
Årets resultat	-	-	-	68 929
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>				
omföring av realisationsvinst				
(förlust) fastighet	-	20 090	-	-20 090
omföring av övriga icke				
utdelningsbara intäkter avs				
fastigheter	-	3 389	-	-3 389
värdesäkring enligt KO 46:11	-	2 620	-	-2 620
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till församling/pastorat	-	-	-25 000	-
Särskild utjämningsavgift till				
stiftet	-	-	-25 000	-
Utgående balans 2016-12-31	934 013	156 742	49 264	42 830

Det egna kapitalet i prästlönetillgångarna är uppdelat i bundet kapital (sådant kapital som inte får användas för utdelning/utjämningsavgift) och fritt eget kapital. Det i resultaträkningen redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för utdelning vilket beaktas vid redovisningen av det egna kapitalet enligt räkningen ovan.

SC

Kassaflödesanalys	Not	2016	2015
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat efter finansiella poster		83 512	80 988
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet, mm	21	-14 296	-14 214
Betald inkomstskatt		-5 009	-9 493
		<u>64 207</u>	<u>57 281</u>
Ökning/minskning varulager		291	-291
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		2 743	-9 369
Ökning/minskning kortfristiga rörelseskulder		827	955
Kassaflöde från den löpande verksamheten		<u>68 068</u>	<u>48 576</u>
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-848	-475
Sålda materiella anläggningstillgångar		-	22
Kassaflöde från investeringsverksamheten		<u>-848</u>	<u>-453</u>
Prästlönetillgångar			
<u>Prästlönefastigheter</u>			
Förvärv av prästlönefastigheter		-27 424	-15 675
Försäljning av prästlönefastigheter		28 066	29 294
<u>Prästlönefondsmedel</u>			
Förvärv av värdepapper		-10 878	-7 449
Försäljning av värdepapper		11 708	-
Kassaflöde från prästlönetillgångar		<u>1 472</u>	<u>6 170</u>
Kassaflöde före utdelning		<u>68 692</u>	<u>54 293</u>
Utdelning till församlingar/pastorat och stift		-50 000	-60 000
Årets kassaflöde		<u>18 692</u>	<u>-5 707</u>
Likvida medel vid årets början		213 389	219 096
Omrubricering av depåkonto		495	-
Likvida medel vid årets slut	22	<u>232 576</u>	<u>213 389</u>

gc

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Prästlönetillgångarnas årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke:	i den period virket levererats till köparen.
Avverkningsuppdrag och leveransrotköp:	i den period virket inmäts.
Rotposter:	vid kontraktstillfället.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter:	i den period uthyrningen avser
Ränteintäkter:	i enlighet med effektiv avkastning
Erhållen utdelning:	när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker

Bidrag och offentliga bidrag

Bidrag och offentliga bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag och offentliga bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

SC

Inkomstskatt

Prästlönetillgångarna beskattas från och med inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag och offentliga bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 delades vissa av prästlönetillgångarnas materiella anläggningstillgångar upp i komponenter. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidsupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

SC

Följande avskrivningstider tillämpas:

Inventarier rörelsen (exkl. byggnadsd:o)	5 år
Byggnader	
-Bostad primär	50 år
-Bostad sekundär	20 år
-Ekonomibyggnader	25 år
-Övriga byggnader	10 år
Markanläggningar	33 år
Byggnadsinventarier	20 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondsmedel - Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehaven innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaltnad tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen.

Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondsmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

SK

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamhet, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaldade prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns:

- a) en befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller att åtagandets storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet, eller
- b) när det finns en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt not Eget kapital. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

SC

Not 2 Information om oberoende rörelsegrenar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Skog	85 766	89 905
Jord	35 520	42 457
Fond	5 546	1 780
Summa	<u>126 832</u>	<u>134 142</u>
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Skog	51 926	46 966
-varav realisationsresultat vid avyttring anl.tillgång	10 604	725
Jord	25 799	31 524
-varav realisationsresultat vid avyttring anl.tillgång	9 486	16 533
Finansiella placeringar	5 072	1 339
Rörelseresultat	<u>82 797</u>	<u>79 830</u>

Not 3 Nettoomsättning prästlönefastigheter

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<i>Intäkter skog</i>		
Rotposter	15 376	12 079
Leveransvirke	47 374	61 224
Efterlikvid Södra	3 366	637
Vidarefakturerings transporter (se även övriga externa kostnader)	1 541	6 397
Jaktarrenden	2 884	2 793
Utvinning från täkter	2 912	3 493
Intrångsersättningar	113	47
Övriga intäkter	1 739	1 791
	<u>75 305</u>	<u>88 461</u>

SK

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<i>Intäkter jord</i>		
Jordbruksarrenden (inkl markarrenden)	24 784	24 656
Hyrer	91	337
Intrångsersättningar	344	72
Övriga intäkter	363	217
	<u>25 582</u>	<u>25 282</u>
Summa	<u>100 887</u>	<u>113 743</u>

Not 4 Operationella leasingavtal

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Förfaller till betalning inom ett år	79	79
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	97	97

Den operationella leasingen utgörs av hyrda fastigheter/lokaler.

Förfaller till betalning inom ett år	27 346	27 753
Förfaller till betalning senare än ett men inom 5 år	43 685	44 075
Förfaller till betalning senare än fem år	144	144

Under perioden erhållna variabla leasingavgifter	27 753	27 786
--	--------	--------

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrenden.

Not 5 Intäkter prästlönefond

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Utdelningar	1 481	995
Ränta på bankmedel	657	319
Realisationsresultat vid försäljningar	3 356	-
Övriga intäkter	52	466
Summa	<u>5 546</u>	<u>1 780</u>

SL

Not 6 Kostnader för inhyrd personal

Av Skara Stift inlånad personal har varit engagerad i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 14,7 heltidstjänster vid årets utgång, varav 5 personer är kvinnor (15,4 resp 4 personer föregående år). Utav dessa utgör skogspersonal i fält 6,8 personer (8 personer), samtliga män.

Not 7 Ersättning till revisorerna

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<i>Kvalificerade revisorer</i>		
PwC		
Revisionsuppdrag	60	60
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	22
Skatterådgivning	41	77
Övriga tjänster	-	92
	<u>101</u>	<u>251</u>
<i>Övriga valda revisorer</i>		
Övriga tjänster	-	118
	<u>0</u>	<u>118</u>
Summa	<u>101</u>	<u>369</u>

Not 8 Avskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Stödrätter	79	79
Prästlönefastigheter	3 858	3 739
Inventarier	1 696	1 782
Avskrivningar enligt plan	<u>5 633</u>	<u>5 600</u>

SC

Not 9 Resultat från finansiella investeringar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntor	715	1 158
Summa	<u>715</u>	<u>1 158</u>

Not 10 Bokslutsdispositioner

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	488	11 891
Förändring av periodiseringsfond	8 100	6 300
Summa	<u>8 588</u>	<u>18 191</u>

Not 11 Skatt på årets resultat

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Aktuell skatt	5 995	4 037
Uppskjuten skatt	-	-
Skatt på årets resultat	<u>5 995</u>	<u>4 037</u>
Redovisat resultat före skatt	74 924	62 796
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	16 483	13 815
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	7	9
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-5 603	-4 918
Skatteeffekt av skillnad mellan skattemässig och bokföringsmässig avskrivning	-417	1 043
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	583	-180
Skatteeffekt av schablonränta på p-fond och fondandelar	12	7
Skatteeffekt substansminskning och skogsavdrag	-5 070	-5 739
Redovisad skattekostnad	<u>5 995</u>	<u>4 037</u>

GC

Not 12 Stödrätter

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärden	397	397
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	397	397
Ingående avskrivningar	-291	-211
Årets avskrivningar	-79	-80
Utgående ackumulerade avskrivningar	-370	-291
Utgående restvärde enligt plan	<u>27</u>	<u>106</u>

Not 13 Prästlönefastigheter

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärden	953 798	957 856
Inköp	32 716	9 750
Försäljningar och utrangeringar	-9 527	-13 807
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	976 987	953 799
Ingående avskrivningar	-44 941	-41 664
Försäljningar och utrangeringar	1 551	1 770
Årets avskrivningar	-5 304	-5 047
Utgående ackumulerade avskrivningar	-48 694	-44 941
Ingående nedskrivningar	-	-2 550
Återförd nedskrivning	-	2 550
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående restvärde enligt plan	<u>928 293</u>	<u>908 858</u>

GC

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Taxeringsvärden		
Byggnader	91 101	98 461
Mark	1 821 780	1 825 707
Övrig fast egendom	5 375	5 375

Bidrag från Jordbruksverket har erhållits med 0 kr (633.410 kr) för att färdigställa våtmarker som ska bevaras för miljön.

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokföringsskyldighet regleras i lag. Prästlönefastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

Not 14 Inventarier

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående anskaffningsvärden	3 555	3 905
Årets förändringar		
-Inköp	848	475
-Försäljningar och utrangeringar	-363	-825
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 040	3 555
Ingående avskrivningar	-2 929	-3 259
Årets förändringar		
-Försäljningar och utrangeringar	363	803
-Avskrivningar	-250	-474
-Omklassificeringar	-1	1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 817	-2 929
Utgående restvärde enligt plan	<u>1 223</u>	<u>626</u>

Not 15 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Ingående nedlagda kostnader	11 012	5 087
Under året nedlagda kostnader	680	1 667
Under året färdigställda investeringar	-927	-369
Under året resultatförda kostnader	-97	-1 173
Försålda fastigheter avslutade under året	-6 916	-300
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	1 968	6 100
	<u>5 720</u>	<u>11 012</u>
Utgående nedlagda kostnader	<u>5 720</u>	<u>11 012</u>

Pågående nyanläggning uppgår till 3.774 tkr och avser bl.a. ett reningsverk och en tomt som detaljplaneras och beräknas vara färdigställd under år 2017-2019. Under året har 927 tkr färdigställts avseende täckdikning och vägbyggnationer.

Not 16 Prästlönefondsmedel

	Anskaffningsvärde		Bokfört värde		Marknadsvärde	
Noterade aktier och aktiefonder	32 098	(33 929)	32 098	(33 929)	36 683	(38 394)
Noterade räntebärande värdepapper	11 081	(10 080)	11 081	(10 080)	11 264	(10 009)
Övriga värdepappersinnehav	260	(260)	260	(260)	260	(260)
Likvida medel	109 262	(102 091)	109 262	(102 091)	109 262	(102 091)
Skuld ej överf. prästlönefondsmedel	4 041	(-1 573)	4 041	(-1 573)	4 041	(-1 573)
Summa prästlönefondplaceringar	156 742	(144 787)	156 742	(144 787)	161 510	(149 181)

	<u>2016-12-31</u>	<u>2015-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärden	144 787	124 925
Årets förändringar		
-Tillkommande värdepapper	10 878	7 449
-Avgående värdepapper	-11 708	-29 294
-Likviditet	12 785	41 707
	<u>156 742</u>	<u>144 787</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>156 742</u>	<u>144 787</u>
Utgående redovisat värde, totalt	<u>156 742</u>	<u>144 787</u>

SC

Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	<u>2016-12-31</u>	<u>2015-12-31</u>
Försäkringspremier	301	278
Upplupna ränteintäkter	66	448
Upplupna försäkringsersättningar	1 739	1 791
Övriga poster	3 227	3 230
	<u>5 333</u>	<u>5 747</u>

Not 18 Obeskattade reserver

	<u>2016-12-31</u>	<u>2015-12-31</u>
Ackumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	12 379	11 891
Periodiseringsfond	19 400	11 300
Summa	<u>31 779</u>	<u>23 191</u>

Not 19 Avsättningar

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Avsättningar för skogsvård		
Avsättning vid periodens ingång	<u>7 949</u>	<u>7 788</u>
Avsättning vid periodens utgång	<u>7 949</u>	<u>7 788</u>

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	<u>2016-12-31</u>	<u>2015-12-31</u>
Förutbetalda arrendeintäkter	6 690	6 558
Övriga poster	689	705
Summa	<u>7 379</u>	<u>7 263</u>

SC

Not 21 Justeringar för poster som inte ingår i kassaflöde, mm

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Avskrivningar	5 633	5 600
Realisationsresultat	-20 090	-17 258
Nedskrivning	-	-2 550
Avsättning till skogsvård	161	-6
Summa justeringar	<u>-14 296</u>	<u>-14 214</u>

Not 22 Likvida medel

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Banktillgodohavanden finansiella placeringar	113 303	100 023
Banktillgodohavanden rörelsen	119 273	113 366
Likvida medel i kassaflödesanalysen	<u>232 576</u>	<u>213 389</u>

Not 23 Eventualförpliktelser

Prästlönetillgångarna har ingått ett avtal gällande ev. lösen av tillgångar. Avtalet gäller ett belopp på 600 tkr, tecknat 2009 och gällande till den 14/3 2020. Åtagandet minskar med 60 tkr per år och avtal.

Not 24 Väsentliga händelser efter räkenskapsåret

Skog

De internationella och nationella marknaderna för skogsindustriella produkter är god och alla PLTiSS:s kunder planerar för full produktion och därmed förbrukning av sågtimmer och massaved under våren.

För sågverken ser våren ljus ut med hög byggaktivitet på många marknader och därmed en stark efterfrågan på sågade trävaror, troligtvis även med prishöjningar kopplat till en bättre balans mellan utbud, efterfrågan och lagersituation. Även för massa- och pappersindustrin - speciellt för förpackningar och hygienprodukter - är det god efterfrågan och en övervägande ljus marknadsbild som råder.

GC

Södra Skogsägarna har publicerat en bokslutskommuniké och styrelsen har ett förslag på efterlikvid på 8 %, vilket är en sänkning med 2 %. PLTiSS:s virkesleveranser har volymmässigt varit större 2016 än jämfört med 2015 och Södras utdelningsprognos ligger därmed i linje med vår budget.

Jord

Vid "fardagen" den 14 mars 2017 upphör ytterligare tre gårdsarrenden varav ett med mjölkproduktion. Gårdscentra på dessa båda kommer att säljas och åkerjorden skall stärka redan befintliga gårdsarrenden i närheten. Den tredje gården kommer att säljas i sin helhet för att ge plats för investeringar i ny jord. Ett större arbete med att kontrollera försäkringsvärden har påbörjats under våren, då hälften av alla gårdscentra har besiktigats, resterande planeras ske under 2017.

Finansiella placeringar

Som det ser ut nu är prognosen en positiv konjunkturutveckling med stark BNP-tillväxt i Sverige inledningsvis under 2017 men det finns såväl geopolitisk oro (Ukraina, Syrien) som politisk oro genom att det under 2017 bl.a. kommer genomföras fyra stora viktiga politiska val i Nederländerna, Frankrike, Tyskland och Ungern.

Marknadsräntorna stiger sakta och i Sverige är prognosen att räntemarknaden kommer att präglats av låga eller t.o.m. negativa räntor en lång tid framöver samtidigt som inflationen inte riktigt tar fart trots mycket låg arbetslöshet och därmed hög sysselsättningsgrad.

PLTiSS:s strategi är att rebalansera de finansiella placeringarna inom ramarna för gällande placeringspolicy med syfte att uppnå de finansiella målen samtidigt som en översyn av placeringspolicyn är igångsatt för att utvärdera om den nuvarande är funktionell i en finansiell marknad som har förändrade förutsättningar, möjligheter och därmed risker.

SC

Utdelning till Skara Stifts församlingar/pastorat enligt egendomsnämndens bokslut 2016 (utbetalning i juni 2017). Särskild utjämningsavgift är avdragen.

Församling/Pastorat	Andelstal	Andel (kr)
Alingsås	2,268	623 700
Amnehärad-Lyrestad	4,029	1 107 975
Bjärke	0,906	249 150
Borås	1,797	494 175
Essunga	0,946	260 150
Falköping	2,266	623 150
Finnerödja-Tived*	0,786	216 150
Floby	3,524	969 100
Fristad	1,665	457 875
Grästorp	1,756	482 900
Götene	4,816	1 324 400
Habo	1,880	517 000
Herrljunga	3,369	926 475
Hjo	1,862	512 050
Karlsborg	3,837	1 055 175
Lidköping	0,003	825
Lugnås-Ullervad	2,398	659 450
Mariestad	1,826	502 150
Mullsjö-Sandhem	2,208	607 200
N. Billing	3,094	850 850
N. Hestra	1,360	374 000
N. Mo	7,097	1 951 675
Redväg	2,092	575 300
Sandhult	1,418	389 950
Skara	3,850	1 058 750
Skultorp	0,706	194 150
Skövde	0,713	196 075
Stenstorp	1,837	505 175
Sunnersberg	1,847	507 925
Säware	2,016	554 400
S. Ving	1,041	286 275
S. Kålland	4,997	1 374 175
Tibro	2,352	646 800
Tidaholm	4,398	1 209 450
Toarp	1,028	282 700
Trollhättan	0,306	84 150
Töreboda	5,157	1 418 175
Ulricehamn	1,199	329 725
Vara	4,991	1 372 525
Vårgårda	3,560	979 000
Vänersborg & Väne-Ryr	0,512	140 800
Värsås	1,258	345 950
V. Tunhem	1,029	282 975
Summa total utdelning	100	27 500 000

* tillhör Strängnäs stift from. 2014

Rommele erhåller utdelning från Göteborgs prästlönetillgångar

GC

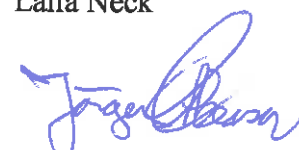
Skara 2017-04-04

Gudrun Carlsson
Ordförande

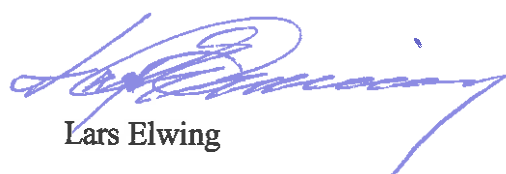

Bernt Berggren

Laila Neck

Rune Skogsberg

Jörgen Åkesson

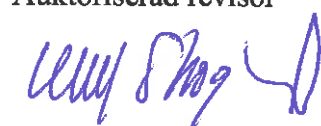

Sture Kjell

Lars Elwing

Vår revisionsberättelse har lämnats 2017-05-04.

Klas Björnsson
Auktoriserad revisor

Bill Johansson

Ulf Skoglund

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige i Skara stift avseende Prästlönetillgångarna i Skara stift, org.nr 855900-6369

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prästlönetillgångar i Skara stift för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångar i Skara stifts finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftet, enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden, som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av Prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om Skara stift avser att upplösa prästlönetillgångarna, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett stift inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av prästlönetillgångarnas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för Prästlönetillgångarna i Skara stift för år 2016.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltningen av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och stiftets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Skara den 4 maj 2017

Bill Johansson

Ulf Skoglund

Klas Björnsson
Auktoriserad revisor